

***Prasečí chřipka (mexická,
Swine Flu, Novel Flu H1N1)***

MUDr. František BEŇA

Charakteristika

- Respirační onemocnění způsobené virem chřipky typu A u prasat s lehkými symptomy, vysokou morbiditou a nízkou mortalitou (1-4%).
- Výskyt celoročně, v nejvyšší míře propuká ke konci podzimu a v zimních měsících, podobně jako u lidí.
- Do chovů prasat může být přenesena z nemocného člověka či ptáka, k přenosu z prasete na člověka či naopak opakovaně dochází.
- Epizootie byly zaznamenány v USA, kde je virus endemický, dále v Jižní Americe, Evropě (Švédsko, UK, Itálie), Africe (Keňa), východní Asii (Čína, Japonsko).

- Klasický virus prasečí chřipky (chřipkový virus typu A H1N1) byl poprvé u prasat izolován v r. 1930 (H3N2 v r. 1998 po nákaze od lidí).
- Podobně jako všechny chřipkové viry i virus prasečí chřipky se stále mění. Pokud chřipkový virus jiného původu napadne prasata, může se tento virus změnit a vznikne nový virus, který je směsicí virů prasečí, lidské a/nebo ptačí chřipky.
- V současnosti existují čtyři hlavní poddruhy chřipkového viru typu A izolované u prasat:
 - H1N1,
 - H1N2,
 - H3N1
 - H3N2.
- Většina virů, které se nedávno objevily jsou však typu H1N1.

Příznaky nákazy u prasat

Výskyt je poměrně běžný, dobře rutinně zvládnutelný.

- náhlá horečka, otupělost
- rýma, kašel (chrchlání),
- kýchání, potíže s dechem,
- zarudlé oči či jejich zanícení, nechutenství.
- úzdrava obvykle za 7 – 10 dní
- Výskyt v prasečí populaci celosvětově, 25% zvířat vykazuje přítomnost protilátek vůči infekci. Studie v USA prokázaly přítomnost protilátek vůči infekci H1N1 ve 30% prasečí populace (51% prasat v severní části střeadoamerických států)

Přenos na člověka

- U lidí sporadicky výskyt, v přímém styku s prasaty (např. v blízkosti prasat při trzích a výstavách nebo zaměstnanci v chovu prasat).
- Případ interhumánního přenosu je znám z New Jersey (Fort Dix) v roce 1976, kdy onemocnělo 230 osob, 13 s vážnými symptomy, v jednom případě došlo k úmrtí.
- V září 1988 byla hospitalizována se zápalem plic způsobeným prasečí chřipkou 32-letá těhotná žena z Wisconsinu, o osm dní později zemřela (kontakt s prasaty na venkovské výstavě)
- Byla objevena přítomnost protilátek, prokazující přenos viru mezi pacientem a zdravotnickým pracovníkem v úzkém kontaktu.
- Mezi rokem 2005 a lednem 2009 bylo ve USA odhaleno 12 případů nákazy lidí, bez úmrtí.
- V tuto chvíli přesně nelze definovat, jak jednoduše je virus mezi lidmi přenositelný.

Příznaky a symptomy u lidí

Symptomy mexické (prasečí, H1N1) chřipky u lidí jsou obdobné jako klasické lidské chřipky:

- horečka,
- kašel,
- bolesti v krku,
- bolesti svalů a hlavy, bolest za „očima“
- zimnice,
- únava,
- občas průjem a zvracení
- V minulosti byla v souvislosti s nákazou prasečí chřipky u lidí zaznamenána vážná onemocnění (zápal plic a selhání dýchání) i úmrtí.
- Stejně jako sezónní chřipka i prasečí chřipka může způsobit zhoršení výchozího (původního) zdravotního stavu.

Průkaz viru H1N1

- klasické rychlé testy na principu imunohistochemie nevykazují dostatečnou citlivost
- WHO připravuje sérologickou diagnostiku a PCR diagnostiku cílenou na konzervativní úseky NP či M2.
- Nejlepší metodou je izolace viru, je třeba ovšem dodržovat minimálně BSL-2 opatření, zesílená o použití ochranných pomůcek (respirátor, rukavice, jiný oděv a obuv).

Léčba

- Nový prasečí virus nalezený u nemocných v USA a Mexiku obsahuje geny prasečí, ptačí a lidské chřipky - kombinaci, která nikdy předtím nebyla zaznamenána.
- Virus získaný ze současných lidských případů prasečí chřipky je citlivý na antivirotika oseltamivir a zanamivir, ale je rezistentní na amantidin a rimantidin.
- Většina předešlých hlášených případů lidské formy prasečí chřipky se plně uzdravila bez lékařského dohledu a antivirové terapie.

Doporučení WHO

- Vyhněte se kontaktu s nemocnými lidmi.
- Pokud onemocníte, nechodte mezi lidi, do práce, do školy.
- Nechodte na místa s velkou koncentrací lidí.
- Myjte si ruce často a opakovaně
- mytím rukou mýdlem pod teplou tekoucí vodou se snižuje pravděpodobnost onemocnění
- pokud není voda a mýdlo k dispozici, doporučuje se použít desinfekční gely na ruce na alkoholové bázi
- Při kašli a kýchání si kapesníkem zakrývejte nos a ústa. Po použití kapesník vyhodte do koše.

Další možná opatření

- Nepůjčujte si mobilní telefony, sklenice, příbory apod.
- Pokud přijíždíte z rizikových oblastí a máte příznaky uvedené výše nebo se objeví do sedmi dnů po vašem příjezdu, vyhledejte ihned lékaře a sdělte mu také odkud přijíždíte.
- Pokud onemocníte, vyhledejte lékaře a nechoďte mezi lidi.
- Nezdravte se podáváním ruky a líbáním.
- Zvyšte přísun přírodních vitamínů - ovoce, zelenina.

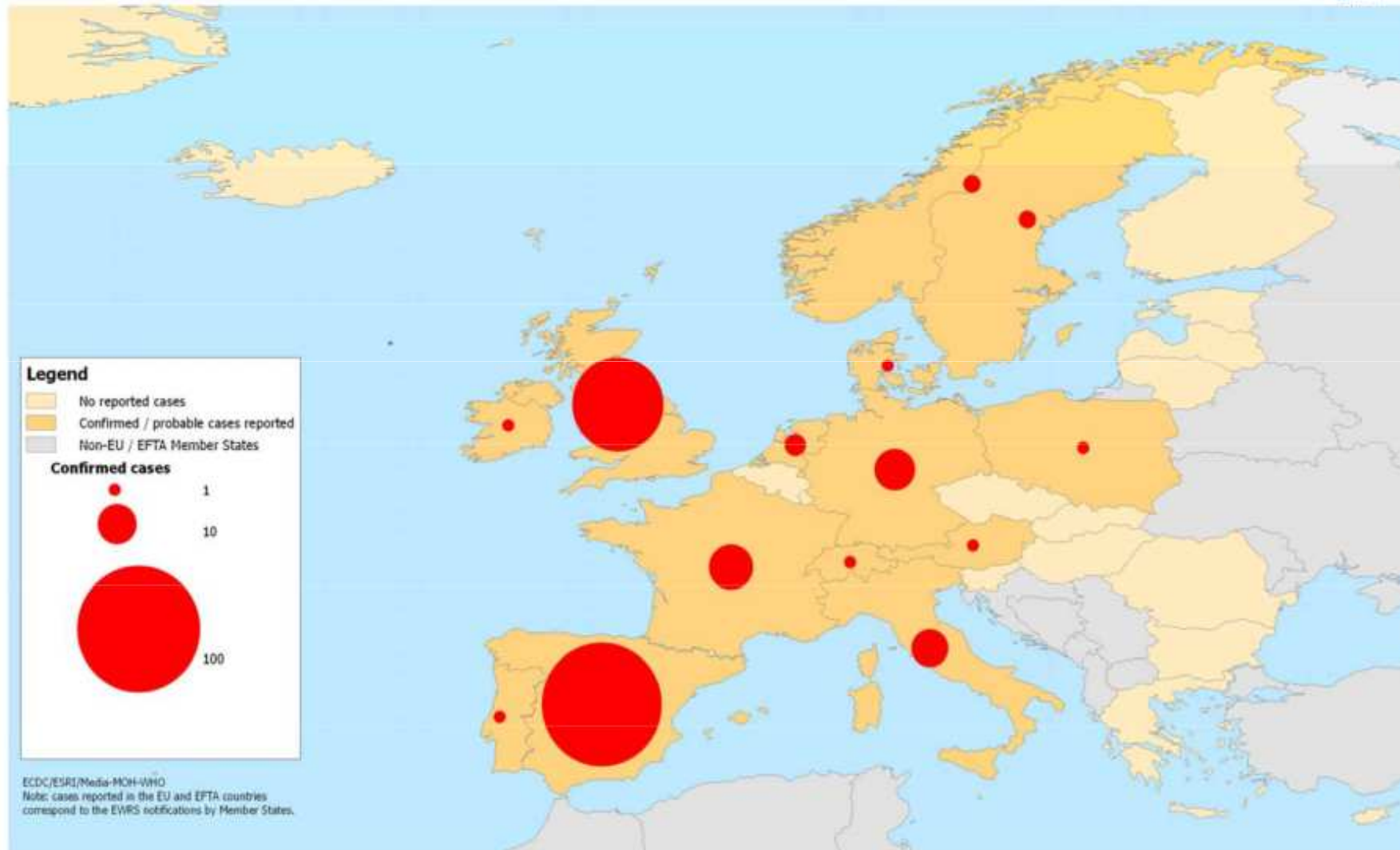
Reported cumulative number of confirmed cases of influenza A(H1N1) virus by country, as of 11 May 2009, 08:00 hours CEST

Tabulka 1: Momentální počet nahlášených pravděpodobných případů, kumulativní počet potvrzených případů a počet úmrtí k 11. květnu 2009, 8:00 (SELC), v zemích mimo EU a region EFTA

Země	Momentální počet pravděpodobných případů	Kumulativní počet potvrzených případů	Počet úmrtí mezi potvrzenými případy
Argentina		1	0
Austrálie		1	0
Brazílie	-	6	0
Kanada	-	284	1
Kolumbie	-	1	0
Kostarika	-	8	1
Salvador	-	2	0
Guatemala	-	3	0
Hongkong	-	1	0
Izrael	-	7	0
Japonsko		3	
Mexiko	-	2062	48
Nový Zéland	12	7	0
Panama		15	0
Jižní Korea	-	3	0
USA	-	2532	3
Celkem	12	4936	53

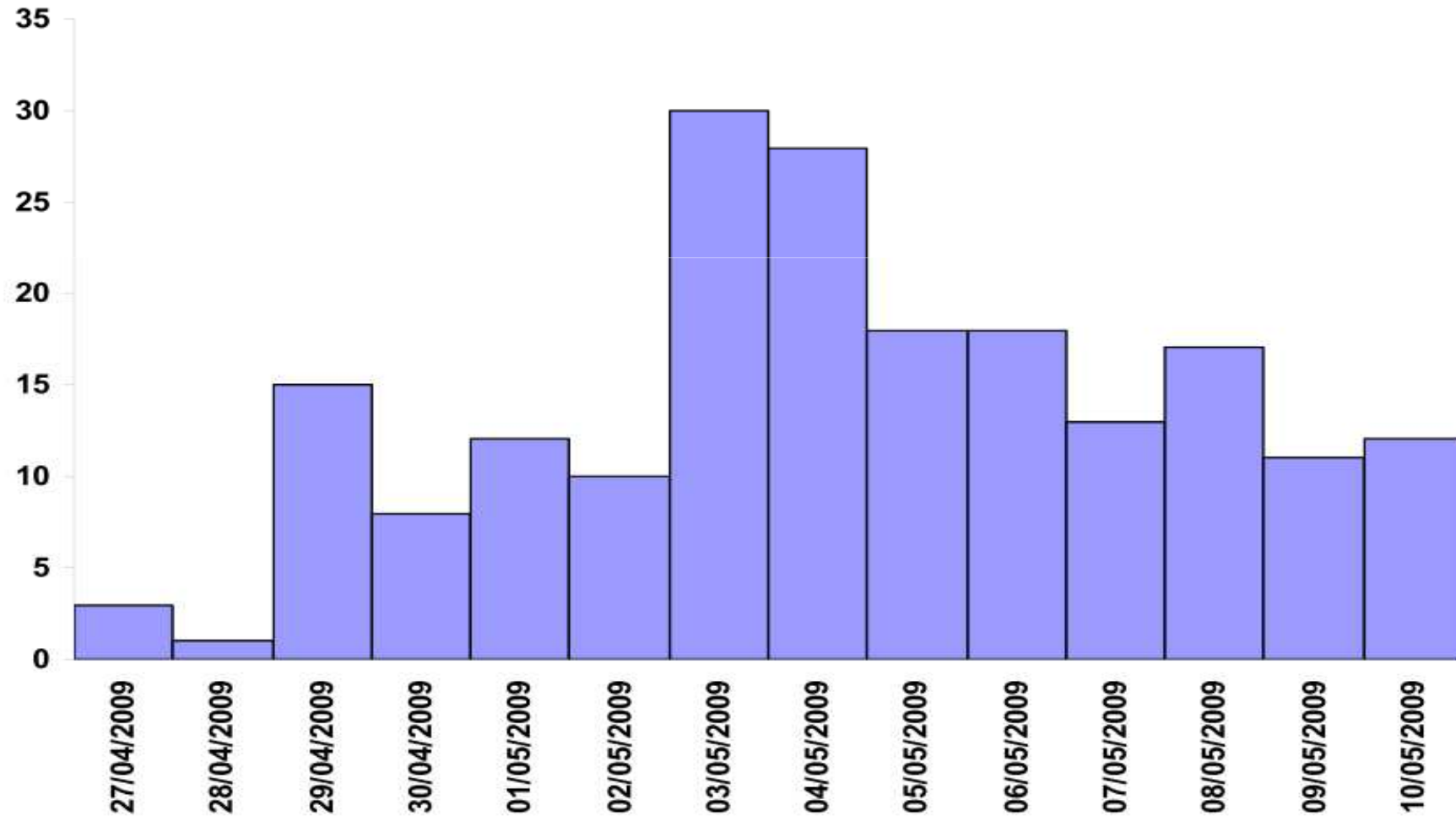
Reported cumulative number of confirmed cases of influenza A(H1N1) virus in EU and EFTA countries, as of 11 May 2009, 08:00 hours CEST

Tabulka 2: Momentální počet nahlášených pravděpodobných případů, kumulativní počet potvrzených případů a kumulativní počet případů autochtonního přenosu viru (H1N1) chřipky A z člověka na člověka k 11. květnu 2009, 8:00 (SELČ), v EU a zemích EFTA

Země	Momentální počet pravděpodobných případů	Kumulativní počet potvrzených případů	Autochtonní přenos z člověka na člověka
Rakousko	0	1	-
Dánsko	0	1	-
Francie	1	13	-
Německo	0	11	2
Irsko	0	1	-
Itálie	-	9	1
Holandsko	0	3	-
Norsko	0	2	
Polsko	0	1	-
Portugalsko	0	1	-
Španělsko	-	95	9
Švédsko	0	2	-
Švýcarsko	-	1	-
Velká Británie	10	55	30
Celkem	11	196	42

Figure 1: Distribution of confirmed cases of influenza A(H1N1) virus infection by date of reporting, EU and EFTA countries, 27 April to 11 May 2009 (8:00 hours) (n=196)

WHO globální pandemický plán

inter- pandemická fáze	malé riziko lidských případu	1
nový virus u zvířat, lidské případy nejsou	vysoké riziko lidských případu	2
pandemická pohotovost	žádný nebo velice limitovaný interhumánní přenos	3
nový virus způsobuje lidská onemocnění	stoupá počet mezilidských přenosu infekce	4
	signifikantní mezilidský přenos	5
pandemie	jednoznačný a pokračující mezilidský přenos	6